

zich op een beslissend ogenblik tegen deze decadentie afzet, daar hij in staat is tot een medelijden dat elke zelfzucht uitschakelt. Medelijden met wie ? Met de door rassenvermenging ont-aarde mensheid. Deze held kan niemand anders zijn dan een "reiner Tor", onbezoeid door een verziekte cultuur, wiens lijden en medelijden hem tot inzicht ("bis zum Wissen der Bedeutung der Welt") brengen kan. Parsifal belichaamt deze goddelijke held. En het bloed van Christus dan, dat door de werking van de Graal de ridders weer op de been krijgt ? Ook daarvoor heeft Wagner een verklaring in petto. De zuiverheid van het bloed van de edelste rassen is aangestast, daarentegen vormt het zuivere bloed van Christus een antidotum (sic). De ont-aarding van het menselijke ras wordt opgeheven door de reinheid van het bloed van de Verlosser, die voor Wagner niets anders is dan de emanatie van de wil tot verlossing van het menselijk geslacht, onderhevig aan een biologische en morele degeneratie.

Arische deugden

Parsifal is de ideale combinatie van held en heilige, volgens Wagner de hoogste trap van het menszijn. Hij is als enige in staat de graalgemeenschap

van de ondergang te redden. Deze gemeenschap is niets anders dan een selecte groep Wagneriaanse Übermensen. In "Heldentum und Christentum" maakt hij duidelijk dat ze enkel kan bestaan uit "vollkommen gesunde und kräftige Individuen", terwijl elkeen die lijdt aan "leibliche Schwäche oder gar Verstümmelung" geen enkele kans maakt in dit aristokratisch gezelschap. Vandaar dat het er voor de arme Klingsor niet zo best uitziet. Hij heeft zichzelf verminkt door castratie, daar in hem onvoldoende wil en morele kracht aanwezig waren om zijn driften de baas te kunnen. Hij ontbeert dus alles wat de arische held zou kenmerken. Nooit zal hij tot de uitverkorenen behoren. Gefrustreerd en jaloers probeert hij hen ten val te brengen. Hij kent immers de deugd van de eerbied niet, nog zo'n typisch arische trek. Wagner: "Ehrfurcht - eine Tugend, deren Name selbst, seinem rechten Sinne nach, nur der Sprache jener ältesten arischen Völker bekannt ist (...)" Klingsor kent zijn plaats in het Wagneriaanse universum niet. Hij behoort tot de categorie "Untermenschen" die we in zijn hele werk ontmoeten, denken we maar aan Beckmesser, Mime en Alberich. Zij belichamen het semitische gevaar dat de Europese cultuur ondergraaft en

dat Wagner in alle geledingen van de samenleving aanwezig achtte. Heel zijn theoretisch werk getuigt van een pathologische jodenhaat.

Als werktuig van zijn perfide machinaties gebruikt Klingsor de vrouw als belichaming van de sexualiteit. Het ultieme wapen van de Parsifal is zijn kuisheid, hierdoor overwint hij uiteindelijk Klingsor. Wagner als apostel der kuisheid: de vos die de passie preekt. Nietzsche onthaalde die metamorfose - de zoveelste - op hoon en verbittering. Dat Wagner zich afkeerde van de "natuurlijke zinnelijkheid" beschouwde de filosoof als een perverse die getuigde van levenshaat, als een oproep tot tegen-natuurlijkheid: "(...) ich verachte jedermann, der den Parsifal nicht als Attentat auf die Sittlichkeit empfindet" (Nietzsche contra Wagner). Op het moment dat Wagner *Parsifal* schreef, was hij helemaal de gevangene van een diffuus amalgaam van rassenleer, boeddhisme, christendom, vrouwenhaat en zelfs vegetarisme, dat elke logica tartte, maar desalniettemin een grote invloed uitgeoefend heeft en mede de voedingsbodem vormde van de nazistische theorieën. Dit werk in samenhang brengen met een of andere religieuze dimensie, is een aanfluiting van elke intellectuele logica. Met piëteit bewijst men dit werk geen dienst.

Parsifal (De Vlaamse Opera) Foto Annemie Augustijns

